

Lausunnon antaminen hankintalain uudistamista koskevasta mietinnöstä

98/03.00.00/2025

KH 10.03.2025 § 82

Valmistelija Kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi, puh. 050 564 0001,
jari.kesaniemi@forssa.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain muuttamisesta, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä rikosrekisterilain 6 b §:n muuttamisesta.

Lausuntoja pyydetään 11.3.2025 mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esityksen muotoon valmistellusta työryhmän mietinnöstä. Lausunto pyydetään toimittamaan sähköisessä muodossa viimeistään tiistaina 11.3.2025. www.lausuntopalvelu.fi kautta tai vaihtoehtoisesti osoitteeseen kirjaamo@tem.fi.

Työryhmän mietintö on esityslistan viiteaineistona.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kesäniemi Jari, p. 03 4141 5260

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää

1. antaa hankintalain uudistamista koskevasta mietinnöstä seuraavan lausunnon:

Tavoitteena tulisi olla hankintalain kehittäminen siten, että lisätään yritysten toimintaedellytyksiä osallistua julkisten hankintojen tarjouskilpailuihin ja niin, että organisaatioissa on tarvittava hankintaosaaminen kilpailutusten toteuttamiseen.

15.1.2025 lausunnonle tullut lakiesitys hankintalain ja erityisalojen hankintalain muuttamisesta kuitenkin uhkaa kuntapalvelujen tuottamista tukeutuessaan 10 prosentin vähimmäisomistusvaatimukseen. Esimerkiksi jätehuollon, ateria- ja ICT-palvelujen, puhtaus- ja kunnossapitopalvelujen sekä muiden tukipalvelujen yhtiöt jouduttaisiin uuden lain myötä purkamaan ja rakentamaan uudelleen. Tätä ei voida pitää tarkoituksenmukaisena.

10 prosentin kategorisesta vähimmäisomistusvaatimuksesta tulee luopua tai vähintään säätää mahdollisuus poiketa siitä. Omistusosuusvaatimuksessa tulisi ottaa huomioon toimialakohtaiset, alueelliset sekä omistajakohtaiset erot ja muut painavan julkisen intressin huomioon ottavat erityispiirteet.

Mietinnössä esitetään kuntien sidosyhtiöiden käyttöä koskevia

rajoituksia, joiden mukaan sidosyksikön omistajakunnilla tulisi olla vähintään 10 prosentin mekaaninen omistusosuus. Sidosyksikkö on hankintalain mukainen, Suomessa ja Euroopassa yleinen sekä toimivaksi ja tehokkaaksi havaittu tapa järjestää kuntien ja hyvinvointialueiden toimintoja. Sidosyksikköhankinnalla tarkoitetaan tilannetta, jossa esimerkiksi kunta ostaa palveluja yhdessä muiden kuntien kanssa omistamaltaan yhtiöltä.

Vähimmäisomistusprosentti on perusteeton ja kohtelee eri kokoisia kuntia perusteetta eriarvoisesti. Erilaisilla kunnilla on erilaiset resurssit, tarpeet ja mahdollisuudet palveluiden tuottamiseen. Siksi myös sidosyksiköiden hyödyntämisessä palveluiden tuottamisessa on suurta vaihtelua. Sidosyksiköiden kautta tuotetut tai hankitut palvelut ovat varsinkin pienemmille kunnille taloudellinen ja kestävä tapa järjestää palvelut yhdessä muiden kuntien kanssa. Esitetyn 10 prosentin vähimmäisomistusosuuden seuraukset kohdistuisivat erityisesti pieniin ja keskisuuriin kuntiin.

Sidosyksiköiden käytön rajaaminen on merkittävä myös varautumisen ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Markkinaehtoisten palveluiden saatavuus vaihtelee alueittain ja loppukädessä kunnalla on lakisääteinen velvoite järjestää palvelut myös tilanteissa, joissa markkinaehtoista palvelua ei ole saatavilla. Kuntien omistamat, sidosyksikkönä toimivat yhtiöt ovat keskeisiä varautumisen näkökulmasta, koska palveluita tulee tuottaa myös tilanteissa, joissa se ei olisi yksityisen sektorin näkökulmasta kannattavaa.

2. tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely

Jouko Haonperä esitti Jaana Lähteenkorvan kannattamana, että asiasta ei anneta lausuntoa. Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä ja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat lausunnon antamista pohjaehdotuksen mukaisesti, äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Haonperän esitystä siitä, että lausuntoa ei anneta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettiin kädennostoäänestys, jossa äänet jakautuivat seuraavasti: Kahdeksan (8) JAA-ääntä (Aaltonen, Ahtola, Häggman, Aho, Marjamäki, Rajahalme-Tahvanainen, Uutela ja Virtanen) ja kolme (3) EI-ääntä (Haonperä, Lähteenkorva ja Penttilä). Puheenjohtaja totesi pohjaehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi äänin 8-3.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen äänin 8-3.